

Sekce etiky v paliativní péči ČSPM apeluje na vedení nemocnic, aby umožňovala návštěvy u umírajících v nemocnicích v době pandemie covid-19

Jedním z témat současné epidemiologické krize je i zakazování návštěv u umírajících pacientů v nemocnici. I když mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ČR z 18. 3. (MZDR 12344/2020-1/MIN/KAN) stanovuje výjimku ze zákazu návštěv u „pacientů v hospicích a dalších pacientů v terminálním stádiu nevyléčitelného onemocnění“, je podle zpráv z terénu zřejmé, že k zákazu návštěv dochází. Umírání osamocených pacientů přitom těžce doléhá jak na samotné pacienty a jejich blízké, tak na pečující zdravotníky, kteří se snaží zprostředkovat kontakt s rodinou alespoň pomocí nástrojů online komunikace.

Zcela rozumíme nynějším obavám zdravotníků a vedení nemocnic ze zavlečení nákazy covid-19 na lůžková oddělení. Zdravotníci se tím ale často dostávají do neřešitelného dilematu, kdy jednak musí chránit pacienty před nákazou covid-19 a současně jsou svědky toho, jak v důsledku ochranných opatření pacienti umírají osamoceně. Jsou konfrontováni se smutnou jedinečností chvíle, kdy pacient umírá, a vědí, že způsob prožití posledních chvil ovlivňuje taktéž další život pozůstalých.

Ti, kteří mají vlastní zkušenost s umíráním blízkého člověka, tento pohled potvrzují. Je veliký rozdíl, zda člověk může s umírajícím blízkým strávit poslední chvíle a nebo ne. Obě situace jsou emocionálně velmi těžké. V případě, kdy blízcí mají možnost s umírajícím strávit poslední dny a hodiny, je ale následující období truchlení snesitelnější. Blízcí a umírající totiž měli šanci si říci poslední věci, rozloučit se, být spolu. Nemožnost rozloučit se s blízkým umírajícím v člověku zanechává něco, s čím se bude vyrovnávat dalších třeba i mnoho let.

Z pozice Sekce etiky v paliativní péči ČSPM chceme upozornit, že současná praxe ochrany společnosti před nákazou covid-19 staví do pozadí zájem umírajících pacientů. Principy spravedlnosti a respektu k autonomii pacienta ale připomínají, že i pacienti umírající v nemocnicích mají právo strávit svůj zbývající čas se svými blízkými, stejně jako tuto možnost nyní mají pacienti v hospicích. Principy spravedlnosti a respektu k autonomii pacienta ale připomínají, že i pacienti umírající v nemocnicích mají stejné právo strávit svůj zbývající čas se svými blízkými, stejně jako tuto možnost nyní mají pacienti v hospicích. Jelikož jsme nyní svědky podobně obtížných etických dilemat, zřídila Sekce službu telefonického etického poradenství, kam se zdravotníci mohou obracet.

Hlas umírajících je hlas slabý. Jejich blízcí a zdravotníci, kteří o umírající pacienty pečují, často nemají na veřejnou debatu sílu ani čas. Nedopusťme však, aby kvůli tomu pominula chvíle, která je pro všechny tak důležitá. V souvislosti s očekávaným uvolňováním epidemiologických opatření proto důrazně apelujeme na vedení nemocnic, aby i v této nelehké době využili všech dostupných ochranných a organizačních prostředků a umožňovala návštěvy blízkých u umírajících pacientů. Sekce etiky v paliativní péči ČSPM je připravena být nápomocná v řešení podobných obtížných etických dilemat.